

ሰንበት ዘትንሣኤ 2010

“ውብምድርኒ ትገብር ፋሲካ ተሓጺባ በደመ ክርስቶስ”

መዝሙር፡

“ሎሚ ኣብ ሰማያት ዐቢይ ታሕጓስ ኮይኑ እዩ፤ ምድሪ ከኣ ብደም ክርስቶስ ተሓጺባ ፋሲካ ትገብር ኣላ፤ ትንሣኤኡ በሰንበት ገበሮ ከም ነዳዲ እሳት ናብ ሲኦል ወረደ፤ ኣብኡ ነቲ ማዕጾ ሓጺን ሰበሮ፤ ኣብ ሳልሳይ መዓልቲ ንሞት ሰዓሮ ንኃይሊ ጸልማት ኣባረሮ” ይብል።

ንባባት፡

- 1ቆሮ15፡1~7፤
- 1ጴጥ 1፡1~5፤
- ግ.ሓ.2፡22~25፤
- ዮሐ 20፡1~18

ስብከት፡

ወተንሥኦ እግዚአብሔር ከመ ዘንቃሕ እምንዋም፤
ወከመ ኃያል ወኃዳገ ወይን፤
ወቀተለ ጸሮ በድኅሬሁ።

ዘመነ ፋሲካ 6ተ ሰናብቲ ዝሓዘ እዩ። ፋሲካ ማለት ምስጋር ማለት እዩ። እስራኤላውያን ኣብ ግብጺ ከለዉ መልአኽ እግዚአብሔር እናተሳገረ ነሓፎም። ካብ ባርነት ናብ ሓርነት ተሳገሩ፤ ባሕሪ ኤሪትራ ተሳገሩ፤ ንሓዲስ ኪዳን ግን ፋሲካ ብጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ካብ ሞት ናብ ሕይወት ዝተሳገርናሉ የዘኻኸረና ክርስቶስ ብትንሣኤኡ ንሞት ዝሠዓረሉ ንሰይጣን ዝአሰረሉ ናብ ሰኣል ወሪዱ ንኣዳም ምስቶም ዝጸደቁ ደቁ ዘውጽኡሉ መንስተ ሰማይ ከፊቱ መሪሕዎም ዝኣተዉሉ ቦኸሪ ትንሣኤና ዝኾነሉ ዘዘኻኸር መዓልቲ ፍስሓን ታሕጓስን እዩ። “ክርስቶስ ካብ ሙታን ስለ ዝተንሰኤ ሎሚ ብሰንበት ክርስቶስን ታሕጓስ ኮነ ንኣኣ ካብ ኩለን መዓልታት ቀደሳን ኣኸበራን ኣልዓላን ብሓቂ ካብ ሙታን ተንሣኤ እዩ”። እናበልና ንጽሊ።

ኣብ ለይቲ ፋሲካ እንፍጽሞ ስርዓታት ኩሉ ነናቱ ምልክታን ትርጉምን ኣልኣ። ፋሲካ ብስርዓትና ለይቲ እዩ ዝቕደስ፤ ልደት ንጋሆ ይቕደስ። ኩሉ ሕዝቢ ብንሰኣን ጸሎትን ብምሉእ ጸም ኣርብዓ ድሕሪ ጸይሙ ዝኣክል ምስንዳው ገሩ ኣብ መዓልቲ ፋሲካ ኩሉ ጸዕዳ ለቢሱ መብራህቲ ሽምዓ ወሊዑ ክርስቶስ ተሥኦ እሙታን እናበለ ናይ ዓወትን ብርሃንን ምልክት ንቤተክርስቲያን ሰለስተ ጊዜ ንዘውር፤ ኩሉ ዓቕሙ ዝፈቕዶ ሓሪዱ የፋሰግ ከምቲ ኣብ ኦሪት ኣይሁድ ፋሲካኣም ከብዕሉ ዝገብርዎ ዝነበሩ። በዚ ዕለት እሱራት ይፍትሑ ጽጉማት ይርድኡ፤ ብኡሳት ይዕረቑ፤ ሕዙናት የጸናንዑ፤ ብሓጺሩ ኩሉ ንሓዲስ መንፈስን ርክብን ተሰናድዩ ይዕጠቑ።

ፋሲካ ንሓዲስ አተሓሳስባን አከያይዳን ዝዕድመና እዋን እዩ። ክርስቶስ ብሞቱ እሞ ኣብ መስቀል ሓዲስ ምዕራፍ ከፊቱልና። መልአኽ ነቲ ሕያው ምስ ሙታን አይትድለያኦ ኢሉ ነተን ንኢየሱስ ኣብ መንጎ ሙታን ክደልያኦ ዝመጸ ነገርወን። መቓብር ኢየሱስ ዝርከቦ ቦታ አይኮነን ንሱ ኣብ መንጎ ሕያዋን እዩ ዝርከብ። ክርስቶስ ሞት አይግባዩን ኣብ ሓዲስ ሕይወት ምእንቲ ክመርሓና ናብ ሰማይ ክንኣቱ አፍደገ ከፊቱልና። ነዚ ሓዲስ ሕይወት ክንኣትዎ ወይ ክንለብሶ መገዲ ክርስቶስ ክንፈልጦ የድልየና። መግልቲ ዓርቢ ስቕለት ነቶም ዝሰቕልዎን ዝፈርድዎን ዝነበሩ ኩሉ ዝተወደአ ይመስሎም ነሩ እንተኾነ እቶም ዝረአዩ ከም ዝምስክርዎ ዝነበሩ ንሱ ሕያው ኣሎ አይሞተን እናበሉ መስከሩልና። ኩልና ነዚ እንኣምን ሎሚ እውን ኣብዚ መንፈስ ክንርከብ ከሎና ናይ እቲ ዝተንሥኤ ክርስቶስ መንፈስ ንልበስ።

ኢየሱስ ምስ ሞተ ክልተ ዓይነት ፍርሒ ተራእዩ፡

(1) ማርያም መግደላዊት እተን ካልኣት አንስትን ኣብ መቓብር ምስ ከዳ ሞርሑ ምስ ጸንሐን ፈሪሓ እንቀጥቂጣ፤ መቓብር ሞርሑ ምስ ጸንሐን ዘይተጸበየኦ ኮይንወን ፈሪሐን። እቲ መልአኽ ግን “አይትፍርሓ፤ እፊልጥ እዩ ነቲ ዝተሰቕለ ኢየሱስ ኢኸን እትደልያ ዘሎኸን ንሱ ኣብዚ የለን ተንሣኢ እዩ ከድክን ከምቲ ዝበሎ ንደቂ መዛምርቱ ኣብ ገሊላ ክጽበይዎ ንገራኡም በለን”፤ ነዚ ምስ ሰምዓ ንሓዋርያቱ ከበስራ እናጎየዩ ከይደን፤ ሬሳ ኢየሱስ ተወሲዱ ክብላ ከምኡ መልአኽ አይትፍርሓ ከም ዝበለን ክነግራ። ከምዚ እንከሎ ኢየሱስ ጎፍ ይብለን ሰላም ከአ ይብለን ኣብዚ ዝተሰምዎን ክንሓስብ ንኸእል፤ ንሱ ከምቲ ኩሉ ጊዜ ዝብሎ ዝነበረ “አይትፍርሓ” ኣብኡ ክአምና ፣ ኣብዚ ሓዲስ ዘይፈልጥኦ ክአምና ይነግረን። ሽዑ ሓዲስ ተልእኮ ይህበን፤ ነቲ ሰናይ ዜና ክነግራ ንኸልኦት እውን ክረኽብዎ ክፈልጡ ልኢኸወን። ኩሉ ፍርሐን ኣብ ሓጎስ ተቐይሩ እዚ ኸአ ናይ ኢየሱስ ኣብ ሕይወተን ብምህላው እዩ።

(2) እቲ ካልእ ፍርሒ ኣብ ወንጌል ማቴዎስ ምዕ 28:8-15 ዘሎ እዩ ማርያም መግደላዊትን እትኣ ካልኣይቲ ማርያምን ናብ ከተማ ነቲ ኩሉ ከበስራ ክጎዩ ከለዋ፤ እቶም ዓቀይቲ ነቲ ዝኾነ ምስ ረአዩ ብፍርሃት ርዒዶም ነቶም ሊቃነ ካህናት ኩሉ ዝኾነ ነገሮሞም፤ እቲ ፍርሖም ኣብ ናይ ነፍሲ ወከፍና ኣብ ገለ ኣጋጣሚ ዝገጥመና እዩ። እቶም ዓበይቲ ዓድን ሊቃነ ካህናትን ብጣዕሚ ፈሪሖም፤ መፍሪሒኦም ምኽንያት ከአ ስልጣኖም ከይሰእኑ፤ ህዝቢ ንኢየሱስ ከይአምን እዩ። እዚ ዓይነት ፍርሒ ኣብ ሕይወትና ካብ ኩነታትና ዘይምእማን፤ ዋሕስ ዘይብሉ ሕይወት ክንመርሕ ከሎና ዝገጥመና እዩ። እቶም ወተሃደራት እውን ካብ ስርሖም ከይወጽኡ ፈሪሖም ነዚ እቶም ሊቃነ ካህናት ደቂስና ከሎና አርድእቱ ነቲ ሬሳ ወሲዶም በሉ፤ ኣብ አመሓደርቲ እንተ በጽሖ ከአ ባዕልና ኣሎናሉ ኩሉ ክንገብር ኢና ኩሉ ካብ ፍርሒ ዝተላዕለ ዘዝገደደ ነገራት ይገብሩ ነሮም።

ማርያም መግደላዊት ኣብ መጨረሻታ ናይ እቲ ታሪኽ ከም ነንብቦ ንድሕሪት ክትምለስ እንከላ ብተሓንስ እያ መሊኦ ነቲ ዝረአየቶ ነገራት ክተበስር ጎዩ፤ ጎይታና ተንሲኡ እዩ፤ ብሕይወቱ ኣሎ፤ አርድእቱ ኣብ ብርቱዕ ፍርሒ እንከለዉ ነዚ ከተበስሮም እንከላ ናይ ብሓቂ ናብ ብርቱዕ ሓጎስ ተቐይሮም። ጓሂ ኣብ ሓጎስ ተስፋ ቁርጾት ናብ ምሉእ ደስታ ተቐይሩ። ካብ ብርቱዕ ሓዘንን ፍርሖን ናብ ዝበለጸ ምጽንናዕን ቅሳነትን ተቐይሮም።

ኣብ አርባዕቲኦም ወንጌላውያን እንተ ረአና ተመሳሳይ ነገራት የዘንትዉልና፤ ንትንሣኤ ዘበስራ አንስቲ እዩን፤ መቓብር ሞርሑ ጸኒሖ፤ መላእኸቲ ከም ዝተንሥኤ

ነተን አንስቲ ነገሮችን፣ ማርያም ምስተን አንስቲ አብቲ መቓብር አይከደትን፣ አብቲ መቓብር ካብ ሓዋርያት ጴጥሮስን ዮሐንስ ጥራሕ ይጥቀሱ፣ ኢየሱስ ንማርያም መግደላዊት ከመይ ገሩ ከምዝተገልጸላ ይነግሩና። ትንሣኤ ዓቢ ብስራት ንሓዲስ ሕይወት ምዃኑ ንርዳእ። ማርያም መግደላዊት አበሳሪት ትንሣኤ ኮይና ኩሉ ጊዜ ትዝከር። ንሳ ንመምህራን ጎይትአን ክሳብ ትረኽቦ ደው አይበለትን አብ መቓብር ተመላሊሳ ንሱ ባዕሉ ብስማ ክሳብ ዝጽውዓ ዓይና ከለሊ አይከአለን። አሰር ማርያም መግደላዊት ተኸቲልና ሎሚ ንዝተንሥኤ ክርስቶ ክንረኽቦ፣ ንሱ ብብስምና ይጽውዓና ኣሎ።

- **ትንሣኤ ጎይታና መሰረት እምነትና እዩ።** ማር 16:1-2፣ ማቴ 28:5 ትንሣኤ አብ እምነትን ሕይወትን ተኸተልቲ ክርስቶስ ሓዲስ ለውጢ ከም ዘምጽአ ንርኢ። ትንሣኤኡ ሕመረት ናይ ኩሉ ሕይወቱን መሰረት እምነትና እዩ። ቅ. ጳውሎስ አብ 1ቆሮ 15:14-17 ብዘይ ትንሣኤ ክርስቶስ ኩሉ ስብከትና ዘይጠቅም እምነትና ከንቱ እዩ ይብል። ናይ መጻኢ ትንሣኤና ብትንሣኤ ክርስቶስ ተረጋጊጹ እዩ። ወላእኳ ብኃጢአት ንሙት እምብር አምላኽ ቦቲ መወዳእታ ዘይብሉ ፍቕሩ ስለ ዝፍቀረና ንክርስቶስ ሂቡና ምስኡ ኸአ አተንሢኡና (ኤፌሶን 2:4-6)። ትንሣኤ ብዓል ድኅነትና ኢዩ ስለዚ ናይ ሓጎስን ምስጋናን ብዓል እዩ፣ ትንሣኤ ክርስቶስ ማእከል ካቶሊካዊ እምነት እዩ ባዚ ኸአ እዩ ካብ መጀመርታ ክርስትና ዝተሰብከ። ሓዋርያት ቀዳሞት መሰኻኽር ናይ እዚ እዮም። ኩሎም ክርስቶስ ሕያው እዩ ዝብል ማእከል ስብከቶም ገሮም ሰቢኾም። ድሕሪ 20 ዘመን እዚ ኢና ንዓለም እንሰብኽ ዘሎና፣ ክርስቶስ ሕያው እዩ እዚ እዩ መለኮቱ ዝገልጸልና።
- **ትንሣኤ ሓያል መጻዕታ ንስብከተ ወንጌል እዩ።** ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ልዩ ዓቢ ነዚ ከስተንትኑ ከለዉ ኢየሱስ ቀልጢፉ ዝተንሰኤ ነዲኡን ሓዋርያቱን ከጸናንዕ ምእንቲ እዩ ይብሉ (ስብከት 71፣2)። ንሱ ከምቲ ቅዱሳት መጻሕፍቲ ዝብልዎ አብ መቓብር ሰለስተ መዓልቲ ጸኒሑ፣ ብሳልሳይ መዓልቲ መሬት ቅድሚ ምውጣሉ ኩሉ ጸልማት እንከሎ ተንሢኡ (ዮሐ 20:1)። ዓለም ኩሉ ጸልሚቱ አብ መንጎ እዚ ኸሉ እታ ሓንቲ ብርሃን አብ መንጎ ጸልማት ዝነበረት ማርያም እያ። ትንሣኤ ዓቢ ብርሃን ንዓለም እዩ። አነ ብርሃን ዓለም እዩ (ዮሐ 8:12)። ንሱ ብርሃን አብ ኩሉ ዘመናትን ታሪኽን፣ ብርሃን ንኹሎም አሕዛብ፣ ብርሃን ነፍሰወከፍና እዩ። አብ ሰንበት ትንሣኤ ኩልና አብቲ ጸልማት እዋን ሽምዓ ንውልዕ ነቲ ብርሃን ዝኾነ ክርስቶስ ክንዝክር ምእንቲ። ንሕና ብርሃን ኾና ንኻልኣት ብርሃን ክነካፍል። ነዚ ክንግብር ምስ ክርስቶስ ክንወሃሃድ ኣሎና። ጳውሎስ ናብ ኤፌሶን 1:10 ንኹሉ ብመንፈስ ኢየሱስ ምምላእ ንክርስቶስ ናይ ኩሉ ማእከል ምግባሩ፣ “ካብ ምድሪ ምስተለዓልኩ ንኩሉ ናባይ ክስሕቦ እዩ” ክርስቶ ብኹሉ ሕይወቱ ስብከቱ ሕማማቱ ትንሣኤኡ ማእከል ናይ ዓለም እዩ። ንሕና ከም ክርስትያን ስብከትና ምስኡ ዘሎና ዝምድና ኢና ክንሰብኽ ዘሎና፣ ብኹሉ እንገብርን እንብሎን ክንሰብኽ፣ ንኹልና ባብቲ ዘሎና ጸዋዕታ አብ ዓለም ክንሰብኽ ይደልዩና። ጸዋዕታና ንክርስቶስ ምስባኽ እዩ።
- **ጊዜ ትንሣኤ ብፍሉይ ጥቓ ማርያም ምንባር እዩ።** ማርያም አብ ጊዜ ስቅለቱን አብ መስቀል ክመውት እንከሎ ምስኡ ነራ እንተኾነ ንጽባሒቱ

እተን አንስቲ ናብ መቓብር ክኸዳ ከለዎ ምስኤን አይከደትን፤ ማርያም መግደላዊትን እተን ካልኣት አንስትን ነቲ ብሳልሳይ መዓልቲ ክትንሥእ እየ ኢልዎ ዝነበረ ረሲዔንኦ። ማርያም ግን ከምዝትንሥእ ትፈልጥ ነራ። ወንጌል ኢየሱስ ምስ ተንሥኤ ንማርያም ከምዝተራእያ አይነግረናን እዩ። ብዝኾነ ንሳ ብቐረባ ኣብ መስቀሉን ሞቲን ምስኡ ስለ ዝነበረት ብፍሉይ ጸጋ ትንሣኤኡ ትፈልጥ ነራ። ካብ ቀዳሞት ዘመናት ጀሚሩ ኣብ ትውፊት ቤተክርስቲያን ድሕሪ ትንሣኤ መጀምርያ ዝተራእያ ንማርያም እዩ። ካልእ ክኸውን አይክአልን እዩ ምክንያቱ ንሳ ኣብ ድሕነት ደቂ ኣዳም ዝተሓባበራት ስለ ዝኾነት። ብኻልእ ኣገላልጻ ንሳ ብጸጋ ኣምላኽ ኣብ ምስጢረ ስላሴ ተሳቲፋ ንኹሉ ክትርኢ ክትፈልጥ ተዋሂብዎ ስለዚ ናይ ክርስቶስ ትንሣኤ ዘደልዮም ካልኣት እምበር ንሳስ ትፈልጥ ነራ። ክርስቶስ ንማርያም መግደላዊት ቀልጢፋ ክትርድኦ ብዘይትኸእሎ ከም ዝተንሥኤ ተራእዮዎ። ነቶም ናብ እማኑስ ዝኸዱ ዝነበሩ ከም መንገደኛ ኮይኑ ተራእይዎም፤ ንሓዋርያቱ ተአኪቦም እንከለዉ ማዕጸ ተሾጉሩ ከሎ ተራእይዎም፤ እዚ ኩሉ ዝሕብሮ ምስቶም ገና ምስኡ ጥቡቕ ርክብ ዘይፈጠሩ ኣብ ጉዕዞ ዝነበሩ እዩ ምስ ኣዲኡ ዝነበሮ ርክብ ውሽጣውን ምሉእ ሓድነት ዘልኦን እዩ። ንሕና ደቂ ሰብ ብባሕርይና ኣብ ውሽጥና ምሳና ርክብ ዘልኦ ዘብ ብውሽጥና ምስኡ ፍሉይ ርክብ ኣሎና እዚ ርዱእ ነገር እዩ። ነዲኡ ብኸምዚ እዩ ተገሊጾዎ ምስኡ ጥቡቕ ርክብ ስለ ዘልኦ። ምሳኦ ዘልኦ ርክብ ከምቲ ኣብ ዓለም ከሎ ዘይኮነ ድሕሪ ኩሉ ስቓይ ንሳ ብሓጎስ እያ መሊኦ በቲ ኣምላኽ ዝሀባ ፍሉይ ጸጋ ንሕና ክንርድኦ ብዘይንኸእል መንገዲ ንሳ ኣብ ምስጢሩ ተሳታፊት ገርዎ ከማና መግለጺ ወይ ምልክት ኣይድልዮን እዩ። ቅዱስ ቶማስ ብዓል ኣኩሩ ኣብ ጊዜ ትንሣኤ ክሰብኽ ከሎ ንሰማዕቱ ንማርያም እንቋእ ኣሕጎሰኪ ምባል ከይርስዑ ይነግሮም ነበረ ይብሃል። እዚ እዩ ሎሚ ንሕና እውን ክንገብሮ ዝግብኣና። ንሳ ድሕሪ ትንሣኤ ወዳ ብሓንሳብ ክንጽሊ ክንፋቕር ንዝኾነ ዝንነፈና ጸገማት ብመንፈስ ወዳ ክንዕወተሉ ትደልዩና። ማርያም መራሒት ትንሣኤና እያ።

ትንሣኤ ክርስቶስ ክነብዕል ከሎና ካብ ነፍስወከፍና ዝድለ ነገ ኣሎ ንሱ ኸኣ ንክርስቶስ ብጸግኡ ክንረኽቦ ክፍሊ ሕይወትና ክንገብሮ “ክርስቶስ ተንሥኦ እሙታን” ክንብል ከሎና ኩልና ነፍስና እና ጠቐስና ኣነ ተንሣኢኩ እሙታን፤ ካብ ሓጢአተይ፤ ካብ ኩሉ ካብ ኣምላኽ ዝፈልየኒ ነገራት ተንሣኢኩ እናበልና ንሕይወትና ትንሣኤ ክነበስራ ይግብኣና። ክርስቶስ ሎሚ እውን “ሰላም ንኣኻትኩም ይኸኹን” ዝብላ ቃላት ኣብ ገዛና ሕይወት ነፍስወከፍናን ክንደግመን ይደሊ እዩ እሞ ሰላም ትንሣኤኻ ኣብ ኩሉ ዓለም ልኡኸልና ንለምኖ።

በዚ ኢጋጣሚ ብሩኽ ትንሣኤ ንኹልና።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ